

Ny Forskning i Grammatik

Titel:	Frie prædikativer på dansk og fransk En kontrastiv analyse af en problematisk ledtype	
Forfatter:	Hanne Korzen	
Kilde:	J. Nørgård-Sørensen, P. Durst-Andersen, L. Jansen, B. Lihn Jensen og J. Pedersen (red.). <i>Ny Forskning i Grammatik</i> 7, 2000, s. 155-178	
URL:	http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nfg/issue/archive	

© Forfatterne og Odense Universitetsforlag 2000

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af *Ny Forskning i Grammatik* (1993-2012) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Frie prædikativer på dansk og fransk

En kontrastiv analyse af en problematisk ledtype¹

Hanne Korzen

1. Generel beskrivelse af ledtypen

Frie prædikativer kan (lidt groft) defineres som led der er løst knyttet enten til subjektet (jf. (1)-(2)) eller til objektet (jf. (3)-(4)), og som kan stå på forskellige pladser i sætningen, sådan som det illustreres i nedenstående eksempler:

- (1a) Jensen kom **fuld** hjem.
- (1b) **Fuld som en allike** vaklede Jensen ned ad Strøget.
- (1c) Jensen vaklede ned ad strøget, **fuld som en allike**.
- (1d) **Hvidglødende af raseri** knaldede Marie døren i.

- (2a) Dupont est rentré **ivre**.
- (2b) **Ivre-mort**, Dupont descendait le Boulevard des Italiens.
- (2c) Dupont descendait le Boulevard des Italiens, **ivre-mort**.
- (2d) **Furieuse**, Marie a claqué la porte.

- (3a) Jens drak kaffen **for varm**.
- (3b) Det er første gang jeg ser Charlotte **så glad**.

1. Nærværende arbejde baserer sig på Korzen (1998), Korzen (1999) og Korzen (under udgivelse). Jeg takker hjerteligt Per Durst-Andersen, Erik Hansen, Helle Hermann, Michael Herslund, Iørn Korzen og Lilian Stage for udbytterige diskussioner i forbindelse med tilblivelsen af såvel disse arbejder som nærværende artikel.

- (4a) Jean a bu son café **trop chaud**.
 (4b) C'est la première fois que je vois Charlotte **aussi contente**.

Som det skulle fremgå af disse eksempler, kan de frie prædikativer på begge sprog dels være fuldt integreret i sætningen og befinde sig i umiddelbar kontakt med verbalet som de indgår i en intonationsmæssig helhed med – dette ses i (1a), (2a), (3) og (4) – dels være "løsrevne", og stå enten som indskud eller efterhængt, hvilket gælder (1c), (2b), (2c) og (2d) (jf. Forsgren 1996: 178, Aa. Hansen 1967: 147-48, Nølke 1996). Et frit prædikativ der indleder sætningen, vil på dansk befinde sig i forfeltet og på fransk være "løsrevet" (jf. (1b), (1d), (2b), (2d)).

Frit prædikativ til subjektet er langt hyppigere forekommende end frit prædikativ til objektet. Denne forskel mellem de to ledtypers evne til at "tiltrække" de frie prædikativer forklares direkte ud fra Herslund og Sørensens valensgrammatiske model, som i modsætning til den "klassiske" valensgrammatik (jf. Tesnière 1966) lægger stor vægt på at gøre rede for disse to valensleds helt forskellige status (jf. Herslund og Sørensen 1985: 52-55, Herslund 1988 og Herslund 1996: 33-43 og 58-112).

I den nævnte model defineres objektet som det led, der er tættest knyttet til verbalet sammen med hvilket det udgør det prædikativiske fundament. Det er en kombination af verbet og dette fundamentale argument der bestemmer verbets præcise fortolkning, sådan at en udskiftning af objektet helt kan ændre den type af situation der er tale om, jf. fx: *tage bussen/pengene fra køkkenskuffen/en hovedpinepille/en lur/billetten* (jf. Herslund 1988: 10). Et frit prædikativ til objektet står helt naturligt i sætningsprædikativet, oftest i umiddelbar kontakt med objektet selv, og det beskriver objektsreferentens tilstand i det tidsinterval hvor subjektsreferenten er i kontakt med den. Tilsyneladende er antallet af verber der lader sig kombinere med et sådant prædikativ, relativt lille (jf. Eriksson 1993: 120-21). Det drejer sig om udtryk for indtagelse af mad eller drikke (jf. (3a) og (4a)), sanseverbet 'se' (jf. (3b) og (4b)) eller andre verber der direkte betegner kontakten mellem subjekts- og objektsreferent såsom *quitter* 'forlade', *retrouver* '[gen]finde', *rencontrer* 'møde', *transporter* 'transportere'. Man kunne kalde disse verber "kontaktverber".

Er objektet det led, der bestemmer situationstypen, så er subjektet til gengæld det propositionskonstituerende led. Når et subjekt knyttes til sætningsprædikatet, bliver situationstypen forankret i tid og realitet fx: *Per tog bussen*. Gennem denne kombination får vi konstitueret en prædikation, og der opstår en proposition, dvs. en betydningsenhed der kan tillægges en sandhedsværdi. Prædikatet *tage bussen* hævdes at være sand om *Per* (jf. Herslund 1996: 33-35). Denne propositionskonstituerende rolle gør subjektet til sætningens "syntaktiske akse" og forlener det med en evne til at suge andre sætningsled til sig og kontrollere dem semantisk og/eller syntaktisk (jf. Herslund op. cit.: 62 og Korzen 1987: 58 ff.). Subjektets privilegerede status gør, at man selv hvor flere fortolkninger er mulige, som "default-læsning" normalt vil vælge den fortolkning der involverer subjektet. Dette gælder ikke mindst det frie prædikat, hvilket illustreres klart i (5). Skønt eksemplet indeholder kontaktverbet *finde*, har afsender ved at rykke det frie prædikat ud af sætningsprædikatet udsat sig for en alvorlig misforståelse:

(5) **DEREFTER FIK DE SYGGEORLOV**

Nøgen, mishandlet og kvalt fandt politiet hende i det pæne parcelhus i Otterup (*Fyns Amts Avis* "Oh Danmark" 18/9 1988)

Et frit prædikat, der knytter sig til subjektet, vil – som det allerede illustreres ved (1) - (2) – i kraft af dette leds propositionskonstituerende rolle altid samtidig komme til indirekte at modificere sætningen som helhed. Riegel (1996: 192) taler i denne forbindelse om at prædikatet breder sig "metonymisk" fra subjektsreferenten til hele situationen. Noget sådant gælder ikke i nær samme grad for det frie prædikat til objektet (jf. modsætningen mellem en konstruktion som (1b) og sætningen: *Jeg så Jensen fuld på Strøget*). Som det vil blive vist i 3. nedenfor, bevirker den dobbelte tilknytning at det frie prædikat til subjektet kan underopdeles i to hovedtyper, alt efter hvor hovedvægten ligger. Den nævnte underopdeling er meget vigtig ud fra et kontrastivt synspunkt, og når vi i det følgende skal sammenligne frie prædikater på dansk og fransk, vil det udelukkende dreje sig om det frie prædikat til subjektet.

De frie prædikater er på den ene side beslægtede med andre adjektive sætningsled (attributiver, faste prædikater og appositioner) og

på den anden side med forskellige former for adverbielle led. Lad os kort sammenligne disse ledtyper.

I modsætning til alle de øvrige typer er det *attributive adjektiv præsupponeret* (den egenskab det angiver, er så at sige tillagt substantivets referent før ytringsøjeblikket, og det kan ikke rammes af en nægtelse jf. Aa. Hansen 1967 II: 402-03, Rasmussen 1970: 96, Togeby m.fl. 1985: 128-29):

(6) Den **fulde** mand kom hjem.

De *faste prædikativer* er i modsætning til de frie prædikativer *valensled* der er knyttet til sætningens *subjekt* (jf. 7a) eller *objekt* (jf. 7b) ved hjælp af et verbal, hvis væsentligste funktion netop er at formidle denne tilknytning, og de kan normalt ikke udelades uden at sætningen bliver ugrammatisk eller skifter betydning:

(7a) Marie est **furieuse**.

(7b) Cela l'a rendue **furieuse**.

Det bemærkes endvidere at sådanne faste prædikativer er genstand for en *direkte assertering*, hvorimod frie prædikativer som i (2d) (*Furieuse, Marie a claqué la porte*) asserteres indirekte (jf. Herslund 1997: 70).²

Det frie prædikativs forhold til *appositionen* har i ganske særlig grad voldt problemer for grammatikere der forsker i fransk.³

2. Det kan dog i en del tilfælde være vanskeligt at drage skellet mellem faste og frie prædikativer, ikke mindst på dansk, hvor begrebet "afledt valens" har et helt enormt omfang (jf. Herslund og Sørensen 1985: 28-32 og 1987: 93-98, Mikkelsen 1911: 44 og 353, Aa. Hansen 1967: 403-04, Eriksson 1993: 98-99 og 117-19). Se en samlet diskussion heraf i Korzen (1998: 13-22).

3. Frie prædikativer, og især disses forhold til appositionen, har i påfaldende grad interesseret de skandinaviske romanister, og der har været en ivrig debat om emnet i flere generationer, jf. – i kronologisk orden Sandfeld 1940, Høybye 1944, Nilsson-Ehle 1953, Togeby 1965, Pedersen m.fl. 1970, Rasmussen 1970, Spore 1970, Gettrup m. fl. 1971, Prøbensen 1972, Olsson 1976, Pedersen m. fl. 1980, Togeby m. fl. 1985, Schmitt Jesen 1988, Eriksson 1993, Forsgren 1996, I. Korzen 1996.

Appositionen adskiller sig fra det frie prædikativ ved sin indskudsagtige karakter. Den modificerer hverken sætningsprædikatet (som det frie prædikativ til objektet) eller sætningen som helhed (som det frie prædikativ til subjektet), men udgør en helt speciel form for talerkommentar (noget der i det hele taget er typisk for en "incise" jf. Nølke 1996: 323) og kan beskrives som en "tilføjelse af et nyt sprogligt udtryk for samme størrelse, idet denne betragtes under forskellig synsvinkel." (Aa. Hansen 1967: 181). Ud fra denne beskrivelse må man slutte at appositionen må være et nominalsyntaxme ligesom den størrelse den knytter sig til. Aa. Hansen gør endvidere opmærksom på, at man ofte foran appositionen kan tilføje adverbialer som *nemlig* eller *altså* eller en "parentetisk forklarende sætning som: *det vil siges* eller: *jeg mener*, osv."⁴

- (8) En gammel ven af mig, **Hans fra Rødovre**, kom på visit (Jensen 1985: 39)

Ovenstående beskrivelse af de frie prædikativer og appositionen kan suppleres med to tests til at adskille de to ledtyper. Den første får man nærmest "forærende" på dansk, idet det ud fra dansks status som V/2-sprog er let at slutte at det fremhævede led i (8) i hvert fald ikke kan være et frit prædikativ, men må høre med til den substantivgruppe der udfylder forfeltet. Denne plads er udelukket for et frit prædikativ:

- (9) *Jensen, **fuld som en allike**, vaklede ned ad Strøget.

Derimod kan et frit prædikativ naturligvis godt følge direkte efter subjektet i en ledsætning:

- (10) Jeg så chokeret til da Jensen, **fuld som en allike**, vaklede ned ad Strøget.

Den anden test (inspireret af Vestergaard 1997: 253) er en flyttetest. Den består i at man forsøger at flytte forbindelsen nominalsyntaxme +

⁴Aa. Hansens beskrivelse af appositionen suppleres fint af Erikssons (1993: 97), der skelner mellem frit prædikativ og apposition på følgende måde: "tandis que la fonction d'attribut (prædikativ) est une fonction de prédication..., celle du membre apposé est une fonction d'**identification**... et, en tant que telle, du domaine adnominal."(det er mig der fremhæver).

apposition eller nominalsyntagme + frit prædikatív ud på en “perifer” plads i sætningen, sådan at den kommer uden for subjektets eller sætningsprædikatets “rækkevidde”. Man ser da at forbindelsen nominalsyntagme + apposition, som jo udgør en samlet helhed, lader sig flytte, hvorimod det ikke gælder for forbindelsen nominalsyntagme + frit prædikatív:

- (11) Jeg talte længe med en gammel ven, **Hans fra Rødovre**.
- (12) *Jeg talte længe med Jensen, **fuld som en allike** (ugrammatisk hvis *fuld som en allike* skal opfattes som knyttet til *Jensen*).

Grammatikere der arbejder med dansk, føler dog generelt intet behov for disse tets. Her synes man altid at have haft en klar fornemmelse for hvad en apposition er. Anderledes forholder det sig med deres “franske” kolleger. Af indlysende grunde har man ikke kunnet betjene sig af “forfeltsprøven”, og man har heller ikke ment at den semantisk baserede beskrivelse var tilstrækkelig. Dertil kommer at skellet mellem substantiver og adjektiver på fransk er mere prækært end på dansk, idet substantiver kan fungere som såvel attributivled som frit prædikatív (jf. 2. nedenfor). Derfor har der nu i 60 år raset en heftig debat om sætninger af følgende type:

- (13) Mme d’Argonne, **nerveuse**, regardait l’heure.

Kan den fremhævede størrelse betragtes som en apposition? Mange mener at dette er tilfældet, skønt det umiddelbart forekommer indlysende at adjektivsyntagmet *nerveuse* ikke kan betragtes som “et nyt sprogligt udtryk for samme størrelse”. Det kan derimod substantivsyntagmet *une cousine de ma mère* i nedenstående eksempel:

- (14) Mme d’Argonne, **une cousine de ma mère**, regardait l’heure.

Som sagt har man ikke stillet sig tilfreds med dette semantisk baserede argument. Men nu kan man altså supplere med “flyttetesten” der klart synes at være et argument for at betragte den fremhævede størrelse i (14), men ikke den i (13) som en apposition:

- (15) J'ai parlé longuement avec Mme d'Argonne, **une cousine de ma mère**.
- (16) *J'ai parlé longuement avec Mme d'Argonne, **nerveuse** (ugrammatisk hvis *nerveuse* skal opfattes som knyttende sig til *Mme d'Argonne*).

Det frie prædikativs forhold til *mådesadverbialer* er langt mindre problematisk. Mens det frie prædikativ i et tilfælde som fx (2d) (*Furieuse, Marie a claqué la porte*) er en adjektivisk størrelse, der direkte modificerer subjektet, hvorimod verbalet kun "rammes" indirekte, er det stik modsatte tilfældet med mådesadverbialet. Her modificeres verbalet direkte, hvorimod subjektet berøres indirekte:

- (17) Marie a claqué la porte **avec fureur**.

2. Frie prædikativer på fransk (i meget store træk)

(1)-(4) kunne give det indtryk at frie prædikativer på dansk og fransk optræder nogenlunde parallelt. At dette ikke er tilfældet, ses allerede, når man betragter de konstituenttyper, der kan fungere som frit prædikativ på fransk. Vi vil her se på de almindeligst forekommende.

2.1. Substantivsyntagmer

Det at fransk kan have et substantivsyntagme som frit prædikativ, viser i sig selv den markante forskel der er i anvendelsen af frit prædikativ på de to sprog. I denne rent prædikative (ikke-referentielle) anvendelse kan substantivsyntagmet ikke have determinativ. Derimod kan den godt indeholde et attributivled:

- (18) **Enfant**, je m'enchantais du *Lac de Lamartine* ('som barn'⁵, 'da jeg var barn'; Borel, Eriksson 1993: 95)
- (19) **Fils de personne**, je fus ma propre cause ('da jeg ikke var barn af nogen'; Sartre, ib.)

5. Angående typen *som barn* henvises der til Korzen (1999: 65-68).

2.2. Adjektivsyntagmer

Adjektivsyntagmer som frit prædikativ er allerede illustreret i eksemplerne (2) og (4) (*ivre[-mort]*, *furieuse*, *trop chaud*, *aussi contente*) som er helt parallelle med de danske konstruktioner. Mere påfaldende ud fra en kontrastiv synsvinkel er det imidlertid, at man også kan have konstruktioner som:

- (20) **Petite**, cette main devait appartenir à un enfant ('eftersom hånden var lille', 'lille som den var'⁶; Pedersen m. fl. 1980: 39)
- (21) **Agée**, elle avait gardé sa vivacité ('selv om hun var blevet ældre', ib.)

Den semantiske forskel mellem de adjektiver der indgår i de to konstruktionstyper, er en forskel i *essens* vs. *accidens*, dvs. noget permanent over for noget transitorisk (jf. E. Hansen 1990: 115). Frie prædikativer som dem der illustreres ved (1) - (4), udtrykker *accidens*, dvs. egenskaber der er foranderlige i tid og rum og er knyttet til den bestemte verbalsituation (jf. I. Korzen 2000a: 94). Denne type findes såvel på dansk som på fransk. Derimod betegner de frie prædikativer i (20) - (21) en egenskab der betragtes som noget karakteristisk og vedvarende (jf. Hansen op. cit.), og denne type findes kun på fransk.

2.3. Perfektum participiumsyntagmer

Perfektum participiumsyntagmer er den hyppigst repræsenterede type af frie prædikativer på begge sprog (jf. også 4. nedenfor). Kernen i disse syntagmer kan enten repræsentere et intransitivt verbum eller der kan være tale om en passivisk anvendelse af et transitivt verbum:

- (22) à l'âge où, **devenus intenable**s, ils jouent dans les ascenseurs en risquant ... de provoquer des pannes; ('i den alder hvor de er blevet utålelige og leger ...' (Marceau *Terrasse*: 17)
- (23) **Prié par M. Belcompagno de s'expliquer sur cette expression**, il avait énoncé ... ('da han af M. B. var blevet bedt om at forklare sig ...', ib.: 14)

6. Angående typen *lille som den var* henvises der til Korzen (1999: 115) samt Aa. Hansen (1967, I: 148 og især II: 408-11).

2.4. *Præsens participiumsyntagmer*

Præsens participiumsyntagmer som frit prædikativ findes på begge sprog, dog langt hyppigere på fransk end på dansk. Påfaldende ud fra et kontrastivt synspunkt er navnlig den hyppige forekomst på fransk af "fuldt udbyggede" præsens participiumgrupper der kan indeholde såvel objekt som sammensat verbalform:

- (24) A un moment il s'arrêta et, **posant ses lunettes**, fixa les yeux sur les doigts de Lina 'idet han lagde brillerne fra sig'; Green, Eriksson 1993: 140)
- (25) Le lendemain, ce fut le Professeur Lamberti qui, **ayant trouvé dans son courrier une carte postale de sa chère tante Emma**, eut la surprise d'entendre Lucrezia ajouter: ('da han... havde fundet et postkort')

3. To typer af frie prædikativer

Konstruktioner med frit prædikativ kan generelt beskrives som en "sammenfletning" af to situationer. Således illustrerer Riegel (1996: 190-92) en konstruktion som *Jean est rentré chez lui complètement ivre* ved formelen:

- (26) Jean est rentré chez lui + Jean était complètement ivre.

Ved denne sammenfletning bliver den primære prædikation i sætning nr. 2 reduceret til en sekundær prædikation der asserteres indirekte (jf. Herslund 1997: 70). Man kan altså sige at ethvert frit prædikativ, samtidig med at det beskriver et substantivisk led, repræsenterer en forkortet sætning. Det ser imidlertid ud til at hovedvægten kan ligge enten på det beskrivende eller på det "sætningsagtige". I tilfælde som (1) - (4), (13) og (26), hvor det frie prædikativ svarer til en hovedsætning med copula-verbum som ikke står i nogen speciel logisk eller tidsmæssig relation til den sætning det indgår i, er det rent beskrivende aspekt i centrum. Jeg vil kalde denne type af frie prædikativer for "beskrivelsesorienterede". I tilfælde som (18) - (21) og (22) - (25), hvor det frie prædikativ bedst kan beskrives som svarende til en adverbial ledsætning (jf. de danske parafraser), er det derimod relationen mel-

lem de to propositionelle indhold der er i centrum. Jeg vil kalde denne type af frie prædikativer for “relationsetablerende”.

Generelt kan et frit prædikativ være mere eller mindre beskrivelsesorienteret eller mere eller mindre relationsetablerende. Det karakteristiske for de frie prædikativer er netop at de er underspecificerede og ofte indeholder flere betydningsnuancer på én gang. Det forekommer dog klart at prædikativer der udfyldes af et substantivsyntagme eller et adjektivsyntagme udtrykkende essens, kun kan være relationsetablerende. Da de ikke kan give en beskrivelse af subjektet i “gerningsøjeblikket”, må de nødvendigvis etablere en logisk eller tidsmæssig relation mellem de to propositionelle indhold.

Den nævnte forskel mellem de to former for frit prædikativ er meget vigtig ud fra et kontrastivt synspunkt. På fransk er begge typer helt almindelige. Dette gælder, som det vil fremgå af 4., ikke for dansk.

4. Frie prædikativer på dansk (i meget store træk)

Jeg vil straks fremsætte den hypotese at de frie prædikativer på dansk i helt overvejende grad er beskrivelsesorienterede, og at jo mere et frit prædikativ nærmer sig den “relationsetablerende ende”, desto mindre naturligt vil det normalt blive opfattet. Denne forskel mellem dansk og fransk hænger, som det vil blive vist i 5., sammen med en grundlæggende sprogtypologisk forskel mellem dansk og de romanske sprog.

Som påpeget af Nordentoft (1970: 47), er frit prædikativ særlig almindelig i forbindelse med positionsverberne *gå*, *stå*, *ligge* og *sidde* til at angive “den tilstand, hvori subjektet/objektet befinder sig under verbalhandlingen”. Den ældre grammatiks navn for dette led, “tilstandsbetegnelse”, passer faktisk ret godt på en stor del af de eksempler man støder på.

4.1. Adjektivsyntagmer

Som foregrebet i 2., kan kun adjektiver der udtrykker accidens, bruges som frie prædikativer på dansk, noget E. Hansen (1990: 116) bl.a. illustrerer ved eksempler som de følgende:

- (27a) Jørgensen forlod **bekymret** kontoret.
 (27b) *Ole forsvandt **198 cm høj** om hjørnet.⁷

Et adjektiv som *ung* betegner ikke accidens og kan ikke i sig selv bruges som frit prædikat.⁸ Kun ved at indgå i en helhed der virker beskrivende, kan det accepteres i denne ledfunktion:

- (28) **Ung og yndig** sad hun der og ventede på sin store kærlighed.

Det frie prædikat kan bestå af adjektivet alene (jf. (1a)). Men så snart det ikke drejer sig om et prædikat der befinder sig i umiddelbar kontakt med verbalet, er der som Aa. Hansen bemærker (1967, II: 409), en stærk tendens til at lade det bestå af en "kombination", dvs. enten et adjektiv med underordnede led (som i (1b) og (1c) *fuld som en allike*) eller af en sideordningsforbindelse af to eller flere adjektiver:

- (29) **Urolig og forvirret** så han sig omkring (Ditlevsen *Vilhelm*: 63)
 (30) Omkring midnat dukkede han op, **fuld og aggressiv** (*All for damerne* 26/3 1998: 35)
 (31) **Sur og tvær og tavs som graven** sad Anders og måtte høre på sin fars gardinprædiken (Frøslev *Frosne sjæle*: 93)

Anvendelsen af disse stærkt udbyggede adjektivgrupper, specielt de mange sideordningsforbindelser, gør det frie prædikat mere "billedligt", hvilket synes passe særlig godt på et sprog hvor det frie prædikat i overvejende grad er beskrivelsesorienteret.

7. Som Hansen (1990: 117) gør opmærksom på er der i eksempler som: *Pludselig stod rockeren foran mig, 198 cm høj og bredskuldret* tale om et mere eller mindre bevidst brud på hovedreglen, idet *198 cm høj og bredskuldret* angiver permanente og essentielle egenskaber. Men "ved at behandle disse egenskaber som accidentielle, dvs. noget der hører med til den skildrede situation og ikke er almindelig baggrundsorientering, opnår fortælleren en intensiv situationsskildring." (op. cit.).

8. Dette var muligt i ældre dansk, der således i denne henseende mindede mere om de romanske sprog end moderne dansk: *Han var ung blevet dybbet i et litterært Slambad* (Oscar Madsen *Glade ungdom!* 1892, cit. Aa. Hansen 1967, II: 409).

4.2. *Perfektum participiumsyntagmer*

Perfektum participiumsyntagmer er den hyppigst repræsenterede type af frie prædikativer i mit eget danske korpus.⁹ Forskellen mellem præsens- og perfektum participium med hensyn til frekvens er ganske særligt slående. Dette er ikke overraskende i betragtning af at perfektum participium er en adjektivisk form af verbet, der i hele sin opførelse minder om et adjektiv. (Ofte kan det være vanskeligt at afgøre om en given perfektum participiumform ligefrem er overgået til ordklassen adjektiver). Lige som adjektivet er perfektum participium intransitiv i den forstand at den ikke kan knytte noget objekt til sig. Den relaterer sig udelukkende til det substantiv der fungerer som logisk subjekt for den, hvadenten det verbum der står i perfektum participium, er et egentligt intransitivt verbum eller det drejer sig om en passivisk anvendelse af et transitivt verbum. Perfektum participium egner sig kort sagt fortrinligt til at udfylde et beskrivelsesorienteret prædikativ:

- (32) Klovnem satte trompeten til læberne, og **omsvøbt af spotlygttet** gik han ud, mens musikken drøuede løs med "Oh, mein Papa" og... (Rifbjerg *Omvej*: 47)
- (33) Hun tilstod forholdet *efter* at hun og Brandes havde fejret hans 70-års dag i Paris, og han rejste straks hjem, **rystet over dobbeltforræderiet**, men... (*Politiken* 11/12 1998, 2. sekt.: 2)

På grund af deres verbale indhold vil perfektum participiumsyntagmerne naturligvis ofte tendere mere mod det relationsetablerende end adjektiverne. Denne tendens kan være mere eller mindre udtalt alt efter verbets semantiske indhold (herunder aktionsarten). I et tilfælde som (34) er den meget udtalt, idet det frie prædikativ udtrykker en situation der ligger før den der er udtrykt i værtssætningen: 'han blev smidt ud af skolen, og derefter arbejdede han':

- (34) **Smidt ud af skolen som 15-årig** arbejdede Sean som arbejdsmand i forskellige jobs (*Politiken* 13/7 1996: filmtillæg)

9. Dette korpus er omtalt i Korzen (1998) og Korzen (1999). Hele korpus vil være at finde i Korzen (under udgivelse).

Eksemplet virker dog langt mindre acceptabelt end (32) - (33), og i første omgang skrev jeg det op, fordi det slog mig som "oversat". Jeg har imidlertid senere opdaget at typen (skønt jeg næppe ville acceptere den som en "god oversættelse") er hyppigt anvendt i journalistisk sprog, hvor den udgør en bekvem forkortelse.¹⁰ Klart relationsetablerende frie prædikativer med *født* som kerne ser ud til at have udviklet sig til rene klichéer i denne genre, skønt den allerede blev dømt "stærkt på retur" af Diderichsen (1966: 177; se også I. Korzen 2000: 94-95):

- (35) **Født i 1884 som søn af en fattigfin forsikringsagent**, meldte han sig frivilligt til den franske armé i 1912 (*Politiken* 3/9, 1999 2. sekt.: 1)

Vendingens udtalte kliché-agtige præg har bevirket at den ikke læn- gere fremstår klart som et led der beskriver subjektet. Derfor ser man relativt ofte brud på "subjektsreglen" i forbindelse med denne konstruktionstype:

- (36) Mit barndomsmonster var ikke den sædvanlige løve under sen- gen. **Født i 1971 af glødende 68ere** var løven erstattet af mænd i lange sorte frakker og høje, sorte hatte: **Kapitalister** (*Politiken* 6/7 1998, 2. sekt.: 3)

4.3. *Præsens participiumsyntagmer*

Som allerede nævnt er præsens participiumsyntagmer langt mindre repræsenteret i mit danske korpus end perfektum participiumsyntag- mer. Dette passer godt til min grundhypotese der går ud på, at de frie prædikativer på dansk i helt overvejende grad er beskrivelsesorientere- de. Mens perfektum participium er "adjektiv-agtig", er præsens partici- pium mere rent verbal. Bortset fra fraværet af subjekt, konstrueres den helt som verbets finitte former og kan således, i modsætning til perfek- tum participium, knytte et objekt til sig. Det er dog bemærkelsesvær- digt at det verbum der indgår i alle de moderne eksempler jeg har fundet, er intransitivt eller intransitivt anvendt. Dette må kunne for- klares ved at de intransitive verber ligesom adjektiverne (og perfek-

10. I. Korzen (2000: 94-95) fremsætter lignende betragtninger vedr. forholdet mellem dansk og italiensk.

tum participium) holder sig inden for subjektets sfære. En intransitiv præsens participium relaterer sig således udelukkende til det substantiv der er logisk subjekt for den, og den bliver klart mere “adjektivagtig” end en transitiv:

- (37) **Skælvende af frygt og medfølelse** hørte jeg på ham (Ditlevsen *Vilhelm*: 91)
- (38) **Fløjtende så godt jeg kunne og med al den frimodighed, det var muligt at mobilisere**, vandrede jeg gennem afgangshallen og hen til conciergeriet (Rifbjerg *Omvej*: 105)

Særlig interessante i denne sammenhæng er konstruktioner som (39):

- (39) ...men i det samme begyndte musikken, og tre kvinder med gulerodsfarvede indianerkamme og ellers pilskallede marcherede ind på scenen **bærende på en totempæl, der lige så godt kunne være en fire meter høj fallos i fuldt udspring** (Rifbjerg *Omvej*: 49)

Verbet *bære* er i sig selv transitivt (*bære noget*). Men ved kombinationen med præpositionen *på* opstår der en intransitiv aktivitetskonstruktion, hvor det oprindelige objekt er blevet degraderet til en oblik form (jf. Durst-Andersen og Herslund 1996). Som Durst-Andersen og Herslund viser det, er denne procedure yderst produktiv på dansk: *skrive et digt* vs. *skrive på et digt*, *læse bogen* vs. *læse i bogen* etc. etc. Man har en tydelig fornemmelse af at de herved opståede intransitive konstruktioner i alle tilfælde er mere acceptable end de transitive som frit prædikat. (40) virker således langt mindre acceptabel end (39):

- (40) ?Tre kvinder marcherede ind på scenen **bærende en totempæl, der...**

Og (41) virker mindre acceptabel end (42):

- (41) ?**Spisende et æble**, kom han slentrende ind ad døren.
- (42) **Gnaskende på et æble**, kom han slentrende ind ad døren.

Når informanter bliver bedt om spontant at konstruere eksempler med præsens participiumsytager som frit prædikativ, foreslår de ofte en konstruktion med *på*. Dette gælder også grammatikerne selv, jf. fx:

- (43a) **Nynnende på en schlager** gik han op og ned ad gulvet (Norden-toft 1970b.: 54)
- (43b) Han går langsomt hen ad vejen, **slæbende på en tung byrde** (Mikkelsen 1911: 60)
- (43) er tydeligvis mere acceptabel end (44):
- (44a) ?**Syngende Kong Christian**, gik han op og ned ad gulvet.
- (44b) ?Han går langsomt hen ad vejen, **slæbende benene efter sig**.¹¹

Som vi så det i 2.4., er sammensat præsens participium en helt almindelig foreteelse på fransk. Ved anvendelsen af en sådan sammensat form, placeres den situation der udtrykkes ved det frie prædikativ, tidsmæssigt i forhold til den der udtrykkes ved værtssætningen. Dette gør naturligvis det frie prædikativ stærkt relationsetablerende, og det kan derfor ikke undre at det sammensatte præsens participium er så godt som forsvundet fra dansk, hvor det frie prædikativ er overvejende beskrivelsesorienteret. Aa. Hansen (1967, III: 109) karakteriserer således følgende eksempel som "stift bogsprog":

- (45) Joán hørte Aponyi tale, og vækket, forstaaende, **havende begrebet**, såå han i et Nu ... (Bang, Aa. Hansen op. cit.)

11. I følgende (noget ældre) eksempler indeholder præsens participiumsytager et transitivt verbum med sit objekt. Disse konstruktioner forekommer usædvanlige på moderne dansk og kritiseres som "gammeldags", "kunstige" eller ligefrem "udanske" af informanter, som straks spontant erstatter dem med en ledsætning eller en sideordnet hovedsætning: *Bag den (dvs. en grav) bøjende deres tunge lilla og gyldne Blomsterklaser ned over den, staar en Guldregn og et Syrentræ* (P. Nansen, Aa. Hansen 1967, III: 108). *der er Børn, der bare sidder stille og taler fornuftigt med deres Mor; følgende hende med blanke, hengivne Øjne, hvor hun sidder og går* (Ditlevsen, ib.)

5. Sprogtypologiske forskelle mellem dansk og fransk

Vi har i det foregående set at fransk og dansk adskiller sig med hensyn til hvilke *typer* af frie prædikativer der er almindeligt forekommende. Mens såvel den beskrivelsesorienterede som den relationsetablerende type er helt almindelige på fransk, er de frie prædikativer på dansk i overvejende grad beskrivelsesorienterede. Det er imidlertid yderst vigtigt at tilføje at der også er en helt overvældende *statistisk* forskel mellem anvendelsen af frie prædikativer på de to sprog. Enhver underviser eller oversætter har en helt klar intuition om, at en romansk tekst er tæt besat med disse prædikativer, hvorimod der er langt mellem dem i en skandinavisk tekst. Denne intuition bekræftes til fulde af kontrastive studier på området.¹²

Denne forskel i frekvens af frie prædikativer på de romanske og de skandinaviske sprog hænger sammen med en mere generel forskel mellem de to sprogtyper. Jeg vil søge i store træk at illustrere den nævnte forskel ud fra den beskrivelsesmodel der er foreslået af I. Korzen (1998, 1999 og 2000).

I. Korzens model gør rede for de forskellige måder to eller flere propositionelle indhold kan kombineres på. Ved en sådan kombination kan man enten vælge at sidestille disse (*Jensen kom fuld hjem, [og] fru Jensen gik sin vej*) eller – ud fra en vurdering af deres grad af relevans i forhold til “hovedbudskabet” – at underordne det ene under det andet (*Fru Jensen gik sin vej, fordi Jensen kom fuld hjem. Fru Jensen gik sin vej på grund af Jensens fuldkab*). I første tilfælde får vi en *lineær* struktur, en såkaldt “liste-struktur” (jf. I. Korzen 1999: 328). I det andet tilfælde får vi derimod en *hierarkisk* struktur, en “nukleus-satellit-struktur” (ib.).

Ved sidestillingen af de to propositionelle indhold får vi to hovedsætninger med hvert sit finitte verbal. Underordner vi derimod det ene under det andet (dvs. gør det ene til “satellit”), mister verbalet i denne

12. Her kan nævnes Odgaard Nielsen (1990), der har undersøgt oversættelsen fra fransk til dansk, Eriksson (1997), der har undersøgt oversættelsen fra svensk til fransk, I. Korzen (1998 og 1999), der har sammenlignet spontan tekstproduktion på dansk og italiensk, og endelig H. Korzen (1999), der indeholder en mini-statistik med optælling af frie prædikativer i to danske og en fransk roman (jf. Korzen 1999: 77-84).

proposition mere eller mindre sin selvstændige status og må give afkald på et eller flere af de prototypiske træk der kendetegner et finit verbal i en hovedsætning. I. Korzen opstiller følgende skala der angiver forskellige grader af “deverbalisering” (1998: 68):

(46) **0. finit verbal i hovedsætning**

1. finit verbal i ledsætning
2. infinit verbalform
3. nominalisering

Efterhånden som vi “går nedefter” på skalaen mister verbalet flere og flere af sine prototypiske træk for til sidst helt at “forsvinde ind i” et substantiv eller et adjektiv. Dette gradvise tab af prototypiske træk fremstilles hos I. Korzen (1998: 68 og 1999: 349) ved skalaen:

(47) **0. prototypisk verbal**

1. tab af selvstændig illokution og modus
tab af selvstændigt temporalt og/eller aspektuelt indhold
2. tab af personangivelse/subjektsplisering
3. valensled reduceret til sekundære ledpladser

På denne skala må frie prædikativer regnes som hørende til niveau 2., idet de enten består af infinitte verbalsyntagmer (som fx i (24) *posant ses lunettes, il fixa ...*) eller kan regnes for reduktioner af sådanne (som fx i (2d) [*Etant*] *furieuse, Marie a claqué la porte*).

I. Korzens undersøgelse viser at “det samme ekstralingvistiske input processeres mere hierarkisk og komplekst på (især skriftligt) italiensk end på dansk, samt at ækvivalente nukleus-satellit-relationer generelt grammatikaliseres “længere nede” på skalaen (46) på italiensk end på dansk.” (1999: 355). Mens de danske forsøgspersoner stort set holdt sig til niveauerne 0. og 1. (og meget ofte blev på niveau 0.), anvendte de italienske hele skalaen og gjorde – navnlig i det skrevne sprog – flittigt brug af de mange “deverbaliserede” konstruktioner.

Den store forskel mellem de to sprogs anvendelse af skalaen hænger, som I. Korzen gør opmærksom på (fx 1998: 72), dels sammen med morfo-syntaktiske forskelle mellem dansk og italiensk (og de roman-

ske sprog i almindelighed) dels med en helt forskellig retorisk tradition i de to sprogområder.

Hvad det morfo-syntaktiske aspekt angår, bemærkes det at de romanske sprog råder over nogle konstruktionstyper som vi slet ikke har på de skandinaviske sprog. Det drejer sig dels om absolutte konstruktioner, der navnlig bruges i skriftsproget (*Le chat parti, les souris dansent* 'når katten er ude...'), dels om den i alle stillag særdeles "vitale" gérondif (*Il chante en se rasant* '...mens han barberer sig' jf. Halmøyer 1983). Absolutte konstruktioner og gérondif, som kan betragtes som særlige typer af reducerede sætninger der indgår som led i andre sætninger (fx som tids-, årsags-, betingelses- eller mådesadverbialer), tillader en form for sammenfletning af to propositionelle indhold, som vi altså ikke har mulighed for på dansk. Man kunne tænke sig at eksistensen af sådanne konstruktionstyper har været medvirkende til at forstærke den generelle tendens til komprimering, dvs. til at to propositionelle indhold "presses ned" i en og samme sætning. Som I. Korzen bemærker det, er "nominaliserede" sætninger også langt almindeligere på de romanske sprog end på de skandinaviske (*L'achat de Citroën par Peugeot a choqué beaucoup de gens* 'det at Peugeot har købt Citroën...'), og det samme gælder for participialkonstruktioner der fungerer som frie prædikativer. Omtalte stærke tendens til komprimering (og dermed til frie prædikativer af den relationsetablerende type) er en typisk romansk foreteelse.

Lige så vigtig som det morfo-syntaktiske aspekt er imidlertid forskellene i sprogbrug.¹³ Den latinske retoriske tradition for såvel præcision og logisk og stram sætningsopbygning som for tekstuel velformethed har præget hele det romanske område og har naturligvis været medbestemmende for, hvad der er blevet lagt vægt på i de respektive undervisningssystemer (jf. I. Korzen 2000b: 593).

På baggrund af de ovennævnte sprogtypologiske forskelle mellem de romanske og de skandinaviske sprog kan det ikke undre at ledfunktionen "frit prædikativ" står langt stærkere på fransk end på dansk.

13. I. Korzen (2000b: 593) gør opmærksom på at begge disse forhold kan opfattes som værende af sprogtypologisk karakter.

Hvad der i første omgang kunne virke overraskende, er at den også står relativt stærkt på engelsk (jf. Jensen 1985: 89 og Vestergaard 1997). Vestergaard viser hvordan de frie prædikativer flourer på engelsk i journalistisk stil og brochurer og illustrerer sin artikel med et righoldigt udvalg af eksempler, hvoraf de fleste på grund af deres relations-etablerende karakter vanskeligt lader sig oversætte "direkte" til dansk:

- (48) **Over 300 metres high**, il [Sydney Tower] is the highest public building in the southern hemisphere (Vestergaard 1997: 262)
- (49) **A significant and relevant museum for Sydney and Australia in the approach to 2000**, this place will join our city's major cultural institutions in showcasing our history, identity and contemporary culture to the world (ib.)

Vestergaard mener at det frie prædikativs relativt hyppige forekomst på engelsk skyldes påvirkning fra fransk til engelsk, sådan at engelsk (som i flere andre henseender, se fx Korzen 1987: 214-19) kommer til at stå som en mellemting mellem de romanske og de øvrige germaniske sprog. Vestergaard gør endvidere opmærksom på at frie prædikativer (hvad dette så kan skyldes) skulle være endnu sjældnere på tysk end på de skandinaviske sprog.

6. Konklusion

Jeg nu søgt dels at beskrive ledfunktionen "frit prædikativ" i almindelighed og afgrænse den i forhold til beslægtede ledtyper. Det mest problematiske i denne sammenhæng har været at trække grænsen mellem det frie prædikativ og appositionen, et spørgsmål der har været genstand for en heftig debat navnlig blandt de skandinaviske franskforskere i mindst 60 år. Jeg håber at have bidraget til at vi nu er kommet løsningen nærmere.

Jeg har endvidere sammenlignet de frie prædikativer på dansk og fransk og er kommet til det resultat at de adskiller sig fra hinanden på følgende punkter: 1° *Statistisk* (konstruktionen er højfrekvent på fransk, langt mere sjælden på dansk); 2° *Typemæssigt* (de franske konstruktioner er såvel beskrivelsesorienterede som relationsetablerende, de dan-

ske er i overvejende grad beskrivelsesorienterede); 3° Af 2° følger at dansk er mere kræsnt end fransk med hensyn til hvilke ordklasser der kan forekomme i den nævnte funktion (på fransk har vi såvel substantivsyntagmer som adjektivsyntagmer der kan udtrykke både accidens og essens, perfektum participiumsyntagmer og fuldt udbyggede præsens participiumsyntagmer; på dansk næsten kun adjektiver der udtrykker accidens samt "intransitive" usammensatte participiumsyntagmer).

Vi har til sidst kunnet konstatere at den nævnte forskel mellem dansk og fransk hang sammen med en mere grundlæggende forskel af sprogtypologisk art.

Henvisninger

- Diderichsen, P. (1966). *Elementær Dansk Grammatik*. København: Gyldendal.
- Durst-Andersen, P. & M. Herslund (1996). The syntax of Danish verbs: Lexical and syntactic transitivity. E. Engberg-Pedersen et al. (eds.). *Content, expression and structure. Studies in Danish functional grammar*. Amsterdam: Benjamins. 65-102.
- Eriksson, O. (1993). *La Phrase Française. Essai d'un inventaire de ses constituants syntaxiques*. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis.
- Eriksson, O. (1997). *Språk i kontrast. En jämförande studie av svensk og fransk meningsstruktur*. Göteborg: Akademiförlaget.
- Forsgren, M. (1993). L'adjectif et la fonction d'apposition: observations syntaxiques, sémantiques et pragmatiques. *L'information grammaticale* 58. 15-22.
- Forsgren, M. (1996). Subordination syntaxique – subordination sématico-pragmatique: le cas de l'apposition adnominale". C. Muller (ed.). *Dépendance et intégration syntaxique. Subordination, coordination, connexion*. Linguistische Arbeiten. Tübingen: Niemeyer. 173-181.
- Gettrup, H., H. Prebensen, C. Vikner & O. Wewer (1971). *Gruppegrammatik*. København: Akademisk Forlag.
- Grevisse, M. (1986). *Le bon usage*. Douzième édition refondue par André Goosse. Paris-Louvain: Duculot.
- Halmøy, J.-O. (1983). *Le gérondif. Eléments pour une description syntaxique et sémantique*. Trondheim: Tapir.

- Hansen, E. (1990). Essens og accidens i dansk. I. Sooman (ed.). *Vänbok. Festgabe für Otto Gschwantler zum 60. Geburtstag*. VWGÖ WIEN. 115-25.
- Hansen, Aa. (1967). *Moderne dansk*, I-III. København: Grafisk Forlag.
- Herslund, M. (1988). On Valence and Grammatical Relations. Sørensen, F. (ed.). *Valency. Three Studies on the Linking Power of Verbs*. Copenhagen Studies in Language. Cebal nr. 11. København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. 3-34.
- Herslund, M. (1997). *Det franske sprog. Kapitel I. Grundlag*. (Foreløbig version). Handelshøjskolen i København.
- Herslund, M. & F. Sørensen (1985). *De franske verber. En valens-grammatisk fremstilling. I. Verbernes syntaks*. Romansk Institut. Københavns Universitet.
- Herslund, M. & F. Sørensen (1987). *De franske verber 2. En valens-grammatisk fremstilling. II. Klassifikation af verberne*. København: Samfundslitteratur.
- Herslund, M. (1996). *Det franske sprog. Kapitel III. Valens og transitivitet*. (Foreløbig version). Handelshøjskolen i København.
- Høybye, P. (1944). *L'accord en français contemporain*. København.
- Jensen, J. S. (1988). Attribut "indirect", fonction adverbiale ou fonction adjectivale? Ou *Mme d'Argonne, nerveuse, regarde l'heure*, encore une fois. M. Herslund, H. Korzen, G. Merad & J. Pedersen (éds.). *Traditions et tendances nouvelles des études romanes au Danemark. Articles publiés à l'occasion du 60e anniversaire d'Ebbe Spang-Hanssen*. (Etudes Romanes de l'Université de Copenhague. Revue Romane numéro supplémentaire 31). København: Munksgaard. 103-115.
- Jensen, P. A. (1985). *Principper for grammatisk analyse*. København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck.
- Korzen, H. (1987). *Final inversion og elementærsætningens struktur. En studie over subjektets plads i to- og treledskonstruktioner på moderne fransk*. ARK 38. Handelshøjskolen i København.
- Korzen, H. (1998). Se storken på cykel. Noget om frie prædikativer o.l. på dansk og fransk. 1. del. *SPRINT* 2. Handelshøjskolen i København. 11-32.
- Korzen, H. (1999). Se storken på cykel. Noget om frie prædikativer o.l. på dansk og fransk. 2. del og 3. del. *SPRINT* 1-2. Handelshøjskolen i København. 43-120.
- Korzen, H. (under udgivelse). *Frie prædikativer på dansk og fransk*.

- Copenhagen Working Papers in LSP. Handelshøjskolen i København.
- Korzen, I. (1996). *L'articolo italiano fra concetto ed entità*. Etudes Romanes 36. København: Museum Tusulanum.
- Korzen, I. (1998). On grammaticalisation of rhetorical satellites. A comparative study on Italian and Danish. I. Korzen & M. Herslund (eds.). *Clause combining and text structure*. Copenhagen Studies in Language 22. 65-86.
- Korzen, I. (1999). Tekststruktur og anafortypologi. G. Skytte, I. Korzen, P. Polito & E. Strudsholm (eds.). *Tekststrukturering på italiensk og dansk. Resultater af en komparativ undersøgelse*. København: Museum Tusulanum. 331-417.
- Korzen, I. (2000a.). Sprogbrug i komparativt perspektiv. G. Skytte & I. Korzen. *Italiensk-dansk sprogbrug i komparativt perspektiv. Reference, konnektion og diskursmarkering*. København: Samfundslitteratur.
- Korzen, I. (2000b). Reference og andre sproglige relationer. G. Skytte & I. Korzen. *Italiensk-dansk sprogbrug i komparativt perspektiv. Reference, konnektion og diskursmarkering*. København: Samfundslitteratur.
- Mikkelsen, K. (1911)[1975]. *Dansk Ordføjningslære*. København: Hans Reitzel.
- Nielsen, A. O. (1990). *En kritik af Karen Mathiasens oversættelse af "L'Amour en plus" med henblik på ledfunktionen FRIT PRÆDIKAT*. Specialeopgave, Handelshøjskolen i København.
- Nilsson-Ehle, H. (1953). L'attribut de l'objet en français. Esquisse d'une étude. *Studia Neophilologica*, 25:3. 105-140.
- Nordentoft, A. M. (1970). *Hovedtræk af dansk grammatik. Syntaks*. København: Gyldendal.
- Nordentoft, A. M. (1970.b). *Hovedtræk af dansk grammatik. Ordklasser*. København: Gyldendal.
- Nølke, H. (1996). Une parenthèse sur les incises. Un cas de non-intégration et de non-dépendance syntaxique. C. Muller (ed.). *Dépendance et intégration syntaxique. Subordination, coordination, connexion*. Tübingen: Niemeyer. 317-25.
- Olsson, K. (1976). *La construction verbe + objet direct + complément prédicatif en français. Aspects syntaxiques et sémantiques*. Disputats, Stockholm.
- Pedersen, J., E. Spang-Hanssen & C. Vikner (1970). *Fransk syntaks*. København: Akademisk Forlag.

- Pedersen, J., E. Spang-Hanssen & C. Vikner (1980). *Fransk grammatik*. København: Akademisk Forlag.
- Prebensen, H. (1972). *Apposition, attribut indirect et complément de circonstance en français moderne*. RIDS 10. Romansk Instituts dubliserede småskrifter. Københavns Universitet.
- Rasmussen, J. (1970). L'emploi de l'article avec l'apposition en français moderne. *CEBAL* 1. 95-154.
- Riegel, M. (1996). Les constructions à élargissement attributif: double prédication et prédicats complexes? C. Muller (ed.). *Dépendance et intégration syntaxique. Subordination, coordination, connexion*. Linguistische Arbeiten. Tübingen: Niemeyer. 189-97.
- Sandfeld, K. (1940). *Prædikat*. Upublicerede forelæsningsnoter fra 1940. Anvendt af Tøgeby 1965.
- Spore, P. (1970). Apposition og frit prædikat. *NOK6*. Odense Universitet.
- Tesnière, L. (1966). *Éléments de syntaxe structurale*. Paris: Librairie Klincksieck.
- Tøgeby, K. (1965). *Fransk grammatik*. København: Gyldendal.
- Tøgeby, K. (1983). *Grammaire française. Volume III: Les Formes Impersonnelles du Verbe et la construction des verbes*. Udg. af M. Berg, G. Merad & E. Spang-Hanssen. Études Romanes de l'Université de Copenhague. København: Akademisk Forlag.
- Tøgeby, K., M. Berg, G. Merad & E. Spang-Hanssen (1985). *Grammaire française. Volume V: La Structure de la Proposition*. Études Romanes de l'Université de Copenhague. København: Akademisk Forlag.
- Vestergaard, T. (1997). 'Free Adjuncts' in English. C. Bache & A. Klinge (eds.). *Sounds, Structures and Senses. Essays Presented to Niels David-Nielsen on the Occasion of his Sixtieth Birthday*. Odense: Odense University Press. 251-65.

Citerede tekster:

- Ditlevsen, Tove. *Vilhelms værelse*. Gyldendal.
- Frøslev, Ole. *Frosne sjæle*. Lindhardt & Ringhof.
- Marceau, Félicien. *La terrasse de Lucrezia*. Folio.
- Rifbjerg, Klaus. *En omvej til klostret*. Vindrose.

Tidsskrifter og aviser:

- Alt for damerne*
Politiken

